

Conf. dr. Dragoș COJOCARU
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași
Facultatea de Litere
Departamentul de Limbi și literaturi străine

Teză de abilitare

Italianistică. Hispanistică. Teatru liric

Rezumat

Desfășurată în jurul celor trei repere fundamentale prezente în titlul tezei de abilitare (italienistica, hispanistica și teatrul liric), activitatea academică a subsemnatului însumează o serie de realizări descrise în prima secțiune a prezentului document, de la cursurile de licență și master la Școala doctorală a Facultății de Litere de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Pentru exemplificare, am ales să-mi descriu activitatea din cadrul Masterului de Italiană, anul I, unde susțin cursul înscris generic în programa academică sub titlul de „Evoluția literaturii: diacronia formelor și genurilor”. Aici, după mai multe căutări, am optat pentru varianta *Melodrama romantică – mândrie a culturii italiene*. Melodrama italiană reprezintă o sinteză a culturilor naționale europene, cu ample deschideri către civilizațiile de pe celelalte continente, și totodată o sinteză a artelor (literatură, muzică, arhitectură, teatru ș.a.m.d.) ce permite o abordare interdisciplinară și multiculturală. Cu o privire ce cuprinde istoria lumii de la vechiul Egipt și Babilon până în contemporanitate și geografia planetei din Vestul îndepărtat al Americii până în Extremul Orient al Japoniei, melodrama italiană romantică și modernă înglobează marile valori ale spiritualității europene, de la Shakespeare la Walter Scott și de la Goethe la Victor Hugo. De aceea, în contextul studiilor de Master la limba, literatura și civilizația italiană, opera ca gen

complex se impunea studiată tocmai pentru enorma deschidere culturală pe care o oferă. Prin realizările unor compozitori precum Rossini, Bellini, Donizetti și Verdi, opera italiană nu e doar mândria Italiei, ci și o punte de legătură unică între culturi. Pe lângă descifrarea elementelor lingvistice și literare, studierea ei aprofundată vizează mai buna înțelegere a lumii. Alte exemplificări din teză vizează cursurile susținute de subsemnatul la Masterul de Limbă, literatură și civilizație spaniolă, concepute într-o perspectivă diacronică, precum și acela, monografic dar nu mai puțin enciclopedic, de *Lectura Dantis*.

Descrierea activităților științifice începe cu prezentarea celor trei volume de autor în care am abordat teme legate de literatura europeană (de la Evul Mediu la Baroc) și de melodrama lirică (în special italiană). Prima carte este *Suavul suspin. Studii și eseuri*, apărută la editura revistei „Convorbiri literare”, la care am lucrat în paralel cu elaborarea tezei de doctorat și care își propune o abordare critică a literaturii medievale din perspectiva manifestărilor sensibilității.

Al doilea volum este produsul tezei de doctorat, se intitulează *Natura în „Divina Comedie”. Studiu istoric și comparativ* și a apărut la Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Aici, alegerea subiectului se impunea de la sine, întrucât Dante Alighieri este nu doar cel mai important poet al Italiei, ci și, încă din epoca lecturilor de liceu, autorul meu preferat. Capodopera sa, *Divina Comedie*, este un „poem universal”, constituind totodată un teritoriu inepuizabil pentru demersuri exegetice de tot soiul. Astfel, am găsit prilejul de a-mi fructifica o altă pasiune culturală, precum și bogatele lecturi personale din domeniul științelor naturii, optând tocmai pentru studiul formelor naturale așa cum apar și funcționează ele în cadrul cosmic al uimitoarei călătorii inițiatice și alegorice întreprinse de Dante în căutarea iluminării.

Cel de-al treilea volum descris în teza de abilitare se intitulează *Lornionul galactic. Cu Plácido Domingo, prin universul teatrului liric*. Apărută în 2014 la Editura Timpul din Iași, cartea este produsul unei experiențe de viață, intelectuale și culturale, cred, unice în spațiul românesc. Melodrama lirică (sau, într-un cuvânt, „opera”, cum este mai bine cunoscută pe scară largă) reprezintă o sinteză a culturilor naționale europene, cu ample deschideri către civilizațiile de pe celelalte continente, dar, totodată, și o sinteză a artelor (literatură, muzică, arhitectură, teatru, coregrafie, vestimentație ș.a.m.d.) ce nu doar permite, ci chiar impune o abordare interdisciplinară și multiculturală. În acest sens, atât prin subiectul abordat, cât și prin metoda de lucru întrebuintată, *Lornionul galactic* reprezintă o premieră absolută în peisajul editorial și

cultural din România. Cartea scrutează galaxia operei lirice la scară mondială, din anul 2007 și până în actualitatea imediată.

În continuare, mi-am descris activitatea de îngrijitor de ediții și de traducător, grupând rezultatele (un total de 38 de volume, la care se adaugă numeroase contribuții în revistele de specialitate) în funcție de genul și de limba materialului abordat, după cum urmează: traduceri științifice și literare înzestrate cu aparat critic (note sau comentarii), poezie spaniolă, traduceri științifice din limba italiană, romane din limba italiană, romane din limba spaniolă, proză scurtă din limba spaniolă, literatură pentru copii și, respectiv, monografii (atât din limba spaniolă, cât și din italiană). Pe această latură a activității mele, am intrat în contact nemijlocit cu nume mari ale literaturii, lingvisticii, istoriografiei și culturii europene precum Umberto Eco și Mario Vargas Llosa.

Mai departe, lucrarea conține o descriere succintă a altor realizări profesionale precum activitatea publicistică, munca de secretar general de redacție la revista „Convorbiri literare” și cele câteva premii cu care am fost răsplătit de-a lungul ultimilor ani.

Următoarea secțiune a tezei, aceea dedicată planurilor de dezvoltare a carierei, cuprinde principalele proiecte de cercetare și publicare în care sunt deja angajat, urmând aceleași coordonate ale italianisticii (știința lui Dante), hispanisticii (poezia Evului Mediu) și teatrului liric (o abordare a melodramei romantice din perspectiva libretelor), cărora li se adaugă traducerea și adnotarea Scrisorilor lui Giuseppe Verdi.

Lucrarea se încheie cu o bibliografie selectivă.

Abstract

Carried out around the three fundamental references mentioned in the Habilitation Thesis (Italian studies, Spanish studies and Romantic melodrama), my academic activity summarizes a series of achievements described in the first section of this document, related to the Bachelor's and Master's courses and the Doctoral School of the Faculty of Letters within “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași.

To give an example, I have chosen to describe my work for the Master's studies, with the first year students, whom I teach the course called "Evolution of Literature: diachrony of forms and genres."

I have decided upon the *Romantic melodrama – pride of the Italian culture*, as a result of my research. The Italian melodrama represents a synthesis of European national cultures, with broad openings towards the civilizations on the other continents, and at the same time a synthesis of arts (literature, music, architecture, theatre and so on) that allows an interdisciplinary and multicultural approach. Covering the history of the world from the old Egypt and Babylon until contemporaneity and the geography of the Earth from America's far West to Japan's Far East, Italian romantic and modern melodrama combines the great values of European spirituality, from Shakespeare to Walter Scott and from Goethe to Victor Hugo. Therefore, in the context of the Master's studies provided by the Department of Italian Language, Literature and Civilization, the study of Opera as a complex genre is a must, precisely for the huge cultural opening it provides. Due to the achievements of composers such as Rossini, Bellini, Donizetti and Verdi, Italian opera is not only the pride of Italy, but also a unique bridge between cultures. In addition to deciphering linguistic and literary elements, its thorough study may allow a better understanding of the world. Other examples from the thesis refer to the courses I teach as part of the Master's programme in Spanish Language, Literature and Civilization, designed in a diachronic perspective, as well as to the monographic, but not less encyclopaedic course, that of *Lectura Dantis*.

The description of the scientific activities begins with the presentation of the three volumes I wrote, which treat topics related to European literature (from the Middle Ages to Baroque) and lyrical melodrama (Italian, in particular). The first book, *Suavul suspin. Studii și eseuri*, was published by the Publishing House of "Convorbiri Literare," and conceived in parallel with the development of the doctoral thesis, proposing a critical approach of medieval literature from the perspective of sensitivity manifestations.

The second volume, called *Natura în „Divina Comedie”*. *Studiu istoric și comparativ*, is the product of the doctoral thesis and was published by the publishing house of the University "Alexandru Ioan Cuza" from Iași. Here, the choice of the topic came naturally, as Dante Alighieri is not only the most important poet of Italy, but also my favourite author ever since high school. His masterpiece, *The Divine Comedy*, is a "universal poem," representing at the

same time an inexhaustible territory for exegetic approaches of all sorts. Consequently, I have found an opportunity to fulfil another cultural passion of mine and to undertake comprehensive readings in the field of natural sciences, by choosing the study of the forms of nature as they appear and work in the cosmic framework of the amazingly educating and allegorical travel made by Dante in search of enlightenment.

The third volume described in the Habilitation Thesis is called *Lornionul galactic. Cu Plácido Domingo, prin universul teatrului liric*. Published in 2014 by Timpul Publishing House from Iași, the book is the result of an intellectual and cultural life experience which could be unique in Romania. Italian *melodrama* (or, in one word, “opera,” as better known on a large scale) represents a synthesis of European national cultures, with extensive openings towards civilizations of the other continents, but, at the same time, a synthesis of arts (literature, music, architecture, theatre, choreography and so forth) which not only does allow, but also requires an interdisciplinary and multicultural approach. In this respect, both by the themes approached and by the working method used, *Lornionul galactic* is an absolute trailblazer in the editorial and cultural landscape of Romania. The book is a bird’s-eye view on the worldwide lyrical opera, from 2007 up to the present time.

I subsequently described my work as an editorial coordinator and translator, grouping the results (a total of 38 volumes, among which various contributions to specialised reviews) depending on the type and language of the material in discussion, as follows: scientific and literary translations accompanied by a critical apparatus (notes or comments), Spanish poetry, scientific translations from Italian, translations of novels from Italian and Spanish, Spanish short prose, children literature and monographs (in Spanish and Italian). From this side of my activity, I had the opportunity to meet important names in the fields of literature and linguistics, European historiography and culture, such as Umberto Eco and Mario Vargas Llosa.

The present thesis also contains a brief description of other professional accomplishments such as the journalistic activity, my work as a general editorial secretary of the “Convorbiri literare” magazine and the few prizes I have been awarded over the past years.

The following section of the thesis, the one dedicated to the career development plans, contains the major research and publication projects I am already involved in, following the same coordinates of Italian studies (Dante’s science), Spanish studies (Middle Ages poetry) and Italian melodrama (an approach to the Romantic opera world from the perspective of the

librettos), to which we have also added the translation and comments of Giuseppe Verdi's Letters.

The work ends with a selective bibliography.